

VISPASAULES TAISNĪGUMA NAMS

Bahājiešu pasaules centrs

2002. gada aprīlī

PASAULES RELIĢIJU LĪDERIEM

Nezūdošs divdesmitā gadsimta ieguvums ir tas, ka tas liek pasaules tautām uzlūkot sevi par vienotas cilvēku dzimtas locekļiem, bet zemeslodi – par visas cilvēces kopīgo dzimteni. Neskatoties uz konfliktiem un vardarbību, kas vēl arvien nerimstas, aizspriedumi, kas senāk šķita cilvēka rakstura neatņemama sastāvdaļa, sāk visur atkāpties. Līdz ar tiem zūd arī šķēršļi, kas šķīra cilvēku saimi un padarīja to par dažādu kultūru, etnisku grupu un tautību Bābeles torņa jucekli. Pats fakts, ka tik radikālas pārmaiņas notikušas tik īsā laika sprīdī – vēsturiskā perspektīvā gandrīz vienā naktī – ļauj cerēt uz lielām nākotnes iespējām.

Ir traģiski, ka oficiālās reliģijas, kuru pastāvēšanas būtība balstās uz kalpošanu sadraudzībai un mieram, kļūst tam par grūti pārvaramu šķērslī, kam par piemēru var kalpot nepatīkamais fakts, ka ar tās labo vārdu aizsedzas fanātiķi. Kā jaunas pasaules reliģijas pārvaldes orgāns mēs uzskatām par savu pienākumu aicināt reliģiju vadību nopietni pievērsties šai sarežģītajai problēmai. Pati problēma un apstākļi, kas to izraisījuši, prasa, lai mēs runātu atklāti. Mēs ceram, ka mūsu kopējā kalpošana Dievam liks jums mūsu sacīto uztvert ar tādu pašu labu gribu, ar kādu tas tiek piedāvāts.

Šis jautājums kļūst vēl svarīgāks, ja palūkojamies, kas ir sasniegts citās jomās. Pagātnē ar retiem izņēmumiem sievietes tika uzskatītas par zemākiem radījumiem. Uzskatos par viņu dabu valdīja tumsonība. Viņām tika liegta izdevība parādīt savas gara spējas. Sievietes loma dzīvē bija kalpošana vīriešu vajadzībām. Neapšaubāmi arī vēl tagad pastāv tāds stāvoklis, un tas tiek fanātiski aizstāvēts. Tomēr globālā mērogā dzimumu vienlīdzības jēdziens sava praktiskuma dēļ ir kļuvis par vispārpieņemtu principu. To atzīst gan akadēmiskās aprindas, gan masu saziņas

līdzekļi. Pārmaiņas ir bijušas tik krasas, ka tie, kas sludina vīriešu pārākumu, spiesti meklēt atbalstu ārpus oficiālā uzskatu paudēju loka.

Iegrožotos nacionālistu pulkus ir skāris tāds pats liktenis. Pēc katras krīzes, kas jāpiedzīvo pasaulei, jebkuras valsts pilsonim kļūst arvien vieglāk saskatīt atšķirību starp savas zemes mīlestību, kas bagātina cilvēka dzīvi, un musinošām runām, kas izraisa naidu un bailes. Pat tad, ja ir izdevīgi piedalīties zināmos nevainīgos nacionālos rituālos, sabiedrība attiecas pret to ar neveiklības sajūtu, kā tā iepriekš attiecās pret iesīkstējušiem uzskatiem un nacionālistisku entuziasmu. Šo nostāju pastiprina nepārtrauktie pārkārtojumi visā pasaulē. Lai kādas arī nebūtu Apvienoto Nāciju Organizācijas pašreizējās nepilnības un lai cik ierobežotas būtu tās iespējas vērsties ar kopējām militārām akcijām pret agresiju, nevar neņemt vērā to, ka ideja par kādas nācijas uzkundzēšanos citai sāk pamazām zaudēt savu pievilcību. Vēsturiskie procesi ir bijuši tikpat neiecietīgi pret pretenzijām, ko izvirza tie, kas atbalsta rasu un etniskos aizspriedumus. Šajā jomā atteikšanās no pagātnes ir sevišķi izteikta. Šodien rasisms ar savu līdzdalību divdesmitā gadsimta šausmīgajos noziegumos ir tā sevi diskreditējis, ka tas tiek uzskatīts gandrīz vai par garīgu slimību. Kaut arī tas daudzās zemēs ir saglabājies kā sabiedriska nostāja - kā kauna traips lielā cilvēces daļā - rasu aizspriedumi tiek tik principiāli nosodīti, ka neviena ļaunu grupa nevar atļauties, lai to uzskatītu par rasistiem.

Nevar teikt, ka pagātnes tumsa ir pilnīgi izklīdusi un parādījusies jauna gaiša pasaule. Daudz ļaunu vēl cieš no iesīkstējušiem etniskiem, dzimuma, nacionāliem, kastu un šķiru aizspriedumiem. Viss liecina par to, ka netaisnības vēl pastāvēs ilgi, jo sabiedriskās institūcijas un standarti, kurus izstrādā cilvēce, iesakņojas tikai pamazām un jaunas sabiedriskās attiecības, kas atbrīvos apspiestos, rodas lēni. Tomēr ir pārkāpts sliekšnis, no kura atpakaļceļš nav iespējams. Pamatprincipi ir noteikti un deklarēti, plaši apspriesti sabiedrībā un tiek pamazām ieviesti institūcijās, kas var ietekmēt sabiedrības uzvedības normas. Nav šaubu, lai cik ilga un smaga būs cīņa, tās gala iznākums būs revolucionāras pārmaiņas visās tautās, sākot ar pašiem zemākajiem slāņiem.

*

Divdesmitā gadsimta sākumā šķita, ka reliģiskos aizspriedumus būs vieglāk pārvarēt nekā visus citus. Rietumos zinātnes attīstība jau bija devusi triecienu pārliecībai par kādas vienas reliģijas pārākumu pār citām. Mainoties cilvēku dzimtas

uzskatiem par sevi, daudzsološākā jaunā reliģiskā kustība likās starpreliģiju kustība 1893. gadā Pasaules izstāde Čikāgā pārsteidza pat godkārīgos izstādes organizētājus ar to, ka tika nodibināts slavenais "Reliģiju parlaments", kas ar savu ideju par garīgu un tikumisku uzskatu saskaņu aizrāva cilvēku prātus visos kontinentos un aizēnoja pat zinātnes, tehnoloģijas un rūpniecības brīnumus, kas tika cildināti izstādē.

Īsi sakot, šķita, ka vecā kārtība ir kritusi. Ietekmīgiem reliģiskās domas pārstāvjiem šis saiets bija unikāls notikums, "kam nav līdzīga pasaules vēsturē". Kā teica galvenais parlamenta organizētājs, tas "atbrīvoja pasauli no neiecietības". Iztēles bagāti līderi, kā ar lielu pārliecību tika pareģots, izmantos izdevību un pamodinās pasaules dažādo reliģiju kopienās brālības garu, kas nodrošinās nepieciešamo morālo pamatu jaunajai labklājības un progresa pasaulei. Šādu ideju atbalstītas, radās un veiksmīgi darbojās dažādas starpreliģiskās kustības. Plašs literatūras klāsts daudzās valodās iepazīstināja arvien pieaugošo interesentu skaitu, kā ticīgos, tā neticīgos, ar visu galveno reliģiju mācībām. Šo interesi centās apmierināt arī radio, televīzija, kino industrija un beigās Internets. Augstākās mācību iestādes piedāvāja bakalaura un maģistra studiju programmas salīdzinošajā reliģiju mācībā. Gadsimta beigās dažādu reliģiju pārstāvju kopīgi dievkalpojumi, kas vēl pāris gadu desmitus iepriekš šķita neiespējami, kļuva par parastu parādību.

Tomēr ir skaidrs, ka šīm ierosmēm trūka intelektuālas konsekvences un garīgas nelokāmības. Atšķirībā no apvienošanās procesiem, kas skar cilvēces pārējās sabiedriskās attiecības, iesīkstējušas sektantiskas idejas tiek pretstatītas domai par to, ka visas pasaules lielās reliģijas ir vienādi patiesas pēc dabas un izcelšanās. Progress rasu integrācijas jomā ir process, kas nebalstās uz sentimentalitāti vai stratēģiju, bet gan uz pārliecību, ka visas pasaules tautas veido vienotu cilvēku saimi, kuras neskaitāmās atšķirības pašas par sevi nevienai no tās pārstāvjiem nedod nekādas priekšrocības, nedz arī nostāda tās zemāk par citām. Tāpat arī sieviešu emancipācija balstās uz sabiedrības institūciju un sabiedriskās domas gatavību atzīt, ka nav nekāda loģiska attaisnojuma - ne bioloģiska, ne sociāla, ne morāla - tam, ka sievietei tiek liegtas vienādas tiesības ar vīrieti, un meitenēm - vienādas tiesības uz izglītību ar zēniem. Tāpat arī atzinība, kas tiek izteikta dažām nācijām par ieguldījumu globālas civilizācijas veidošanā, nav domāta, lai atbalstītu no iepriekšējām paaudzēm mantoto ilūziju, ka dažas nācijas nespēj neko dot cilvēces progresam.

Rodas iespaids, ka lielākā daļa reliģiju līderu nav spējīgi uz tik lielu pārorientēšanos. Citi sabiedrības pārstāvji pieņem domu par cilvēces vienotību ne tikai kā nepieciešamu soli civilizācijas attīstībā, bet arī kā iespēju piepildījumu un

individuālo ieguldījumu cilvēces labā šajā mūsu kopīgās vēstures kritiskajā brīdī. Tomēr lielākā daļa oficiālo reliģiju stāv paralizētas uz nākotnes sliekšņa, vecu dogmu varā un apgalvojot, ka tās vienīgās var pretendēt uz patiesību, tādējādi izraisot asus konfliktus un nesaskaņas planētas iedzīvotāju vidū.

Tam ir bijušas postošas sekas, kas neļauj cilvēkiem nodrošināt labklājību. Nav nekādas nepieciešamības sīkumos minēt visas tās šausmas, ko nelaimīgajai cilvēcei nesuši fanātisma uzliesmojumi, kas apkauno reliģijas vārdu. Šī parādība nav jauna. Kā vienu no daudzajiem piemēriem varētu minēt reliģiskos karus Eiropā 16. gadsimtā, kas iznīcināja trīsdesmit procentu no tās iedzīvotāju skaita. Var tikai censties uzminēt, cik daudz dzīvju tika pazudinātas ilgākā laika posmā to aizspriedumu dēļ, kurus ļaužu prātos dēstīja akls sektantisks dogmatisms, kas izraisīja šādus konfliktus.

Šiem piemēriem varētu vēl pievienot nodevību pret cilvēka garu, kas vairāk nekā jebkurš cits apstāklis ir laupījis reliģijai tās iedzimto spēju spēlēt izšķirošo lomu, ietekmējot pasaules notikumus. Iegrimušām rutīnā un ikdienišķu jautājumu risināšanā, kas izkļiedē un izsmel cilvēka enerģiju, reliģiskajām institūcijām jāuzņemas atbildība par to, ka tās ir kļuvušas par šķērslī meklējošam garam un intelektuālajām spējām, kas raksturīgas cilvēcei. Materiālisma vai terorisma nosodījums nespēs palīdzēt pārvarēt mūsdienu tikumisko krīzi, ja reliģijas atklāti neatzīs atbildības trūkumu pret saviem pienākumiem, kura dēļ ticīgie ir nonākuši materiālisma vai terorisma ietekmē.

Lai cik sāpīgas būtu šādas pārdomas, tās nav domātas kā oficiālo reliģiju kritika, bet gan kā atgādinājums par to lielajām iespējām un spēku. Reliģija, kā mēs visi zinām, skar cilvēka motivācijas būtību. Kad tā bija uzticīga to pārlaicīgo Būtņu garam un piemēram, kas pasaulei deva dižās reliģijas sistēmas, tā atmodināja cilvēkos spēju mīlēt, piedot, radīt, iedrošināties, pārvarēt aizspriedumus, ziedoties kopīga mērķa labā un apvaldīt dzīvnieciskus instinktus. Neapšaubāms ir tas, ka liela nozīme cilvēka dabas civilizēšanā ir bijusi citas citai sekojošo Dieva Izpausmju ietekmei, kas aizsākās cilvēces vēstures rītausmā.

Tas pats spēks, kam bija tik liela ietekme pagājušos gadsimtos, vēl arvien ir cilvēku apziņas neatņemama īpašība. Par spīti nelabvēlīgiem apstākļiem un bez redzama atbalsta tā dod spēku neskaitāmiem miljoniem ļaužu cīņā par izdzīvošanu un iedvesmo visās zemēs varoņus un svētos, kuru dzīves gaita ir to reliģiju Svēto Rakstu patiesības pārliecinošs pierādījums, pie kurām viņi pieder. Kā uzskatāmi rāda

civilizācijas attīstība, reliģija spēj dziļi ietekmēt sabiedrisko attiecību struktūru. Patiešām, ir grūti iedomāties kādu būtisku civilizācijas sasniegumu, kas nebūtu smēlis tikumisko spēku no šī mūžīgā avota. Vai gan ir iespējams, ka pāreja uz tūkstošiem gadu ilgo planētas evolūcijas kulmināciju var norisināties garīgā vakuumā? Ja amorālās ideoloģijas, kas pasaulē valdīja vēl pagājušajā gadsimtā, mums nedeva nekādu labumu, tad tās vismaz neapgāžami pierādīja, ka vajadzību pēc šī spēka nevar apmierināt cilvēku pašu piedāvātās alternatīvas

*

Mūsu laikmeta uzdevumus ir apkopojis Bahauļa darbos, kas rakstīti pirms vairāk nekā gadsimta un plaši izplatījušies pēc tam nākošajās desmitgadēs:

"Nav nekādu šaubu, ka visas pasaules tautas, vienalga pie kādas rases un reliģijas tās pieder, smel iedvesmu no viena debesu Avota un ir viena Dieva pavalstnieki. Atšķirības starp baušļiem, kam viņi klausā, ir izskaidrojamas ar to gadsimtu dažādajām prasībām un vajadzībām, kuros tās tika atklātas. Tie visi, izņemot dažus, kas radās cilvēka samaitātības dēļ, ir Dieva dāvēti un atspoguļo Viņa Gribu un Nolūku. Celieties un, bruņojušies ar ticības spēku, satrieciet pīšļos jūsu dīko iedomu dievus, kas sēj nesaskaņas jūsu starpā. Turieties pie tā, kas tuvina un vieno jūs."

Šāds aicinājums neprasa, lai jūs atteiktos no pasaules lielo reliģiju pamatprincipiem. Gluži otrādi. Katrai ticībai ir savas prasības, un katra ir pati savs attaisnojums. Tas, kam tic vai netic citi cilvēki, nevar kalpot neviena cilvēka sirdsapziņai, kas ir cienīga šī vārda, par mērauklu. Uz ko augstākminētie vārdi nepārprotami aicina, ir atteikšanās no pretenzijām uz izņēmuma stāvokli vai neapstrīdamām patiesībām, kas, iesakņojušās gara dzīvē, bija un ir vislielākais kavēklis ceļā uz vienotību, jo tās veicina naidu un vardarbību.

Mēs uzskatām, ka reliģiskajiem līderiem ir jāuzņemas šis vēsturiskais uzdevums, ja reliģija gribu saglabāt savu ietekmi globālā sabiedrībā, kas turpina attīstīties divdesmitā gadsimta pārveidojumu rezultātā. Ir acīmredzams, ka arvien lielāks cilvēku skaits sāk saprast, ka patiesība, uz ko balstās visas reliģijas, ir būtībā viena un tā pati. Šī atziņa nav radusies kā teoloģisku disputu sekas, bet kā intuitīva apjaušana, kas izaugusi no arvien lielākas pārliedības, ka doma par cilvēku cilts

vienotību ir pareiza. No reliģisko doktrīnu, rituālu un likumu jucekļa, kas mantoti no sen zudušām pasaulēm, rodas doma, ka garīgā dzīve, tāpat kā vienotība, kas izpaužas dažādās tautās, rasēs un kultūrās, ir viena bezgalīga realitāte - kas ir vienādi pieejama visiem. Lai šī aptuvenā un neskaidrā uztvere kļūtu skaidrāka, nostiprinātos un palīdzētu nodrošināt mieru pasaulē, tai ir jāgūst liels to cilvēku atbalsts, uz kuru vadību pat šajā vēlajā cilvēces vēstures stundā cer planētas iedzīvotāju masas.

Bez šaubām, pastāv lielas atšķirības pasaules lielo reliģiju tradīcijās attiecībā uz sabiedrības dzīves priekšrakstiem un reliģiskajiem rituāliem. Ņemot vērā to, ka tūkstošiem gadu gaitā, kad viena pakaļ otrai sekojošās Dieva atklāsmes vērsa savus skatus uz dažādām nepārtraukti progresējošās cilvēces vajadzībām, tas šķiet dabisks iznākums. Patiesi, vairuma pasaules lielo reliģiju Svēto Rakstu neatņemama īpašība ir tā, ka tajos vienā vai otrā veidā ir saskatāma reliģijas evolucionārā daba. No otras puses, nevar morāli attaisnot kultūras mantojuma izmantošanu, lai radītu aizspriedumus un atsvešināšanos, mantojuma, kam būtu jādara cilvēku garīgā pieredze bagātāka. Ikvienas dvēseles galvenais uzdevums vienmēr būs īstenības izziņa un dzīve saskaņā ar tām patiesībām, par kurām tā ir pārliecinājusies, un respekts pret visu cilvēku centieniem, kam ir tāds pats uzdevums.

Var rasties iebildumi, ka, atzīstot visas lielās reliģijas par vienādām tādēļ, ka tām visām ir dievišķa izcelsme, mēs atbalstām vai vismaz atvieglotam daudziem cilvēkiem pāriešanu no vienas reliģijas otrā. Vai tas tā notiks vai nenotiks, šie iebildumi nešķiet tik svarīgi, ja salīdzinām tos ar iespējām, ko vēsture beidzot ir pavērusi tiem, kas apzinās, ka pastāv pasaule, kas paceļas pāri zemes pasaulei, un ar to atbildību, ko šī apziņa uzliek. Jebkura no lielajām reliģijām var sniegt iespaidīgus un patiesus pierādījumus tam, ka tā ir guvusi panākumus tikumiskajā audzināšanā. Bet neviens nevar pārliecinoši pierādīt, ka vienas noteiktas reliģijas doktrīnas bijušas vairāk vai mazāk vainīgas pie neiecietības vai mānītības izraisīšanas nekā citas. Ir dabīgi, ka pasaulē, kurā notiek apvienošanās, uzvedības modeļu un savstarpējo attiecību pārmaiņas ir ilgstošs process, un institūciju uzdevums ir izlemt, kādā veidā ietekmēt šo procesu, lai tas veicinātu vienotību. Ticību tam, ka šis process būs labvēlīgs gan garīgā, gan morālā, gan sociālā ziņā, stiprina lielum lielā vairuma planētas iedzīvotāju ciešā pārliecība, ka Visumu pārvalda nevis cilvēku iegribas, bet mīlošs un nemaldīgs Likteņa Lēmējs.

Reizē ar izzūdošajiem šķēršļiem tautu starpā, mūsu gadsimtā ir vērojama vēl vienas nepārvaramas sienas izžušana, kas, šķita, mūžīgi pastāvēs starp Debesu dzīvi un Zemes dzīvi. Visu reliģiju Svētie Raksti ir vienmēr ticīgajiem mācījuši, ka

kalpošana citiem ir ne tikai morāls pienākums, bet ka tā ir arī pašas dvēseles ceļš uz Dievu. Mūsdienās konsekventie sabiedrības pārkārtojumi piešķir šai pazīstamajai mācībai jaunu jēgu. Šodien, kad mūžsenā cerība uz pasauli, ko pārvaldītu taisnīguma principi, kļūst par reāli sasniedzamu mērķi, rūpes par savas dvēseles un visas sabiedrības vajadzību apmierināšanu arvien vairāk tiek uzskatītas par savstarpēji saistītām nobriedušas dvēseles dzīves īpašībām.

Ja reliģiju līderi šo domu pieņems, tad sākumam vajadzētu atzīt arī to, ka reliģija un zinātne ir divas būtiskas zināšanu sistēmas, ar kuru palīdzību attīstās cilvēka apziņa. Šie divi galvenie izzināšanas veidi nav pretrunā viens ar otru, bet gluži otrādi, ir viens no otra atkarīgi. Tieši tajos retajos, bet laimīgajos vēstures periodos, kad to savstarpēji papildinošā loma tika atzīta un tie mijiedarbojās, tie bija visauglīgākie. Jaunajiem uzskatiem un iemaņām, ko sev līdzī nes zinātnes progress, ir vienmēr jābalstās uz garīgiem un morāliem principiem, lai nodrošinātu to pareizu pielietojumu. Savukārt, lai cik dārga cilvēkam nebūtu viņa reliģiskā pārliecība, viņam brīvprātīgi un ar pateicības jūtām tā jānovērtē ar zinātnisku metožu palīdzību.

Un beidzot mēs esam nonākuši pie jautājuma, kuram tuvojamiem ar zināmu piesardzību, jo tas skar sirdsapziņu. Starp daudzajiem kārdinājumiem, ko piedāvā pasaule, ir kāds pārbaudījums, par ko ir norūpējušies reliģiskie līderi, un tas ir varas izmantošana ticības jautājumos. Nevienam, kas ilgu gadus ir veltījuši nopietnām pārdomām un vienas vai otras oficiālās reliģijas Svēto Rakstu studijām, nav jāatgādina bieži citētā patiesība, ka vara spēj samaitāt cilvēkus un ka, pieaugot varai, pieaug samaitātības pakāpe. Nevienam nezināmās garīgās uzvaras, kuras izcīnījuši neskaitāmi garīdznieki visos gadsimtos, bez šaubām ir bijušas oficiālo reliģiju radošā spēka avots, un tās jāpieskaita pie to izcilākajām īpašībām. Tādā pašā mērā citu reliģiju līderu padošanās pasaulīgās varas un materiālo labumu kārdinājumam sagatavojusi labu augsni cinismam, korupcijai un izmisumam to cilvēku vidū, kas uz to noraugās. Nav nepieciešamības sīki komentēt, kā tas ir ietekmējis reliģiju līderu spējas pildīt savu pienākumu pret sabiedrību šajā vēstures posmā.

*

Tā kā reliģija tiecas padarīt cilvēka dabu cēlāku un cilvēku attiecības – harmoniskākas, tā visā vēstures gaitā ir bijis galvenais spēks, kas piešķir dzīvei jēgu. Visos gadsimtos, tā ir atbalstījusi labos darbus un nosodījusi ļaunos, un pavērusi to cilvēku skatam, kas vēlējas būt redzīgi, līdz tam neapjaustas nākotnes iespējas.

Uzklausot tās padomus, ar prātu apveltīta dvēsele guva iedvesmu pārvarēt ierobežojumus, ko uzliek pasaule, un parādīt savas spējas. Kā liecina pats termins, reliģija ir bijusi galvenais spēks, kas apvieno dažādas tautas arvien lielākās un sarežģītākās sabiedriskās sistēmās, kas ļauj attīstīties un izpausties cilvēka spējām. Mūsu gadsimta liela priekšrocība ir tā, ka tas ir devis visai cilvēku dzimtai nākotnes perspektīvu, kas ļauj uzlūkot civilizācijas attīstības procesu kā vienotu parādību, kā periodiski atkārtotu mūsu pasaules saskarsmi ar Dieva pasauli.

Šīs nākotnes perspektīvas iedvesmota, bahājiešu kopiena no starpreliģisko pasākumu pirmajām dienām ir enerģiski tos atbalstījusi. Blakus nenovērtējamām cilvēciskām attiecībām, ko šādi kopēji pasākumi dod, bahājieši saskata dažādu reliģiju centienos tuvināties Dieva gribas izpausmi attiecībā uz cilvēci, kas kopīgiem spēkiem sasniegusi brieduma pakāpi. Mūsu kopienas locekļi turpinās to visiem spēkiem atbalstīt. Tomēr mēs uzskatām, ka mūsu pienākums pret saviem partneriem kopīgajos centienos ir atklāti paziņot savu nostāju - ka starpreliģiju sadarbības pamatā, ja tās mērķis ir radikāla to vainu novēršana, kas apsēdušas izmisušo cilvēci, ir jābūt atklātai un neizvairīgai to patiesību atzīšanai, kas radīja šo kustību: ka Dievs ir viens un ka, neskatoties uz daudzveidīgajām kultūras izpausmēm un dažādām interpretācijām, arī reliģija patiesībā ir viena.

Ar katru dienu palielinās briesmas, ka reliģiskie aizspriedumi izraisīs vispasaules ugunsgrēku, kura sekas nav paredzamas. Šādas briesmas valstu valdības nespēs novērst. Mēs nedrīkstam sevi mānīt, ka aicinājumi uz savstarpēju iecietību paši par sevi apslāpēs naidīgumu, kas maskējas ar Dieva vārdu. Šī krīze prasa, lai reliģiju līderi tikpat apņēmīgi sarautu saites ar pagātņi, kā tie, kas pievērta sabiedrības uzmanību tikpat postošiem rasu, nacionāliem un dzimuma aizspriedumiem. Ja meklējam attaisnojumu sirdsapziņas ietekmēšanai, tad to var rast kalpošanā cilvēces labklājībai. Šajā lielajā civilizācijas vēstures pagrieziena brīdī šādas kalpošanas nepieciešamība ir acīmredzama. "Cilvēces labklājība, tās miers un drošība nav sasniedzami," saka Bahauļa, "līdz tam laikam, kamēr netiks sasniegta tās cieša vienotība".

VISPASAULES TAISNĪGUMA NAMS